

Článek prof. MUDr. Pavla Pafka, DrSc. o protonové terapii

Objednáte-li si v české hospodě pivo, může se stát, že vám dají pod půllitr tácek, na kterém, jak s překvapením zjistíte, je vyobrazen lékař držící v ruce telefonní číslo Protonového centra v Praze.

Na druhé straně tácku spatříte kresbu, kde ležící pacient na ozařovacím stole čte Kamasutru a lékař centra říká druhé osobě: „Dal jsem mu Kamasutru, aby mu bylo jasné, že po osvětlení prostaty protonem mu vercajk bude fungovat.“

Přemýšlím, jak by se na tuto, z mého pohledu velmi pokleslou a neetickou reklamu dívaly generace lékařů, pro které byl pacient v první řadě pacientem, nikoli zákazníkem klientem. Je dobře, že členové etické komise České lékařské komory nechodí na pivo, jinak by měli o čem přemýšlet, stejně tak jako orgány činné v trestním řízení. Ty by musely zvážit, zda taková reklama není v rozporu se zákonem č.40/1995 Sb., který říká, že reklama nesmí být v rozporu s dobrými mravy.

Celý problém má rovinu nejen mravní, ale i věcnou. Podle České urologické společnosti není karcinom prostaty mezi vyjmenovanými nádory vhodnými k protonovému ozařování. Stejně je stanovisko Společnosti radiační onkologie.

Podle obou společností nikde neexistují srovnávací studie, které by prokázaly lepší léčebný efekt protonového ozáření ve srovnání s konvenčním fotonovým. Protonové ozáření se přitom v praxi užívá téměř půl století. U řady nádorů má své výhody, například u některých nádorů v dětském věku, nádorů z nervové tkáně, ne však u karcinomu prostaty.

Lancet, jeden z nejprestižnějších medicínských časopisů na světě, v červnu minulého roku napsal: „Nyní, kdy přední společnost pro radioterapii ASRO (Američan Society for Radiation Oncology) jasně konstatovala nedostatečné oprávnění

podpory protonové terapie v léčbě karcinomu prostaty proti konvenční radioterapii, musí přestat klamání pacientů falešnou nadějí na mnohem účinnější léčbu s výrazně nižšími vedlejšími účinky. Pumpování obrovských finančních částek z omezeného zdravotnického rozpočtu do zbytečně nákladné léčby je vysoce nemorální.“ Nic proti tomu, aby si český milionář zašel na pivo, uvěřil reklamě na pivním tácku a zaplatil si léčbu v Protonovém centru. Ta podle počtu ozařovacích frakcí vyjde na 440 až 880 tisíc Kč. Celou problematiku shrnul výstižně ministr Němeček: „Protonové centrum nemůže přes pacienty vydírat a dělat si z pojištění zlatý důl.“

Článek vyšel 15. 10. 2015 v deníku Právo